

ГАРАНЬ ВАСИЛИНА ОЛЕКСІЇВНА

бакалавр Національного університету «Київо-Могилянська Академія», м. Київ

МОВНИЙ ЛАНДШАФТ СУЧАСНОГО ПОДОЛУ ЯК СЕРЕДОВИЩЕ БУТТЯ

У статті представлений матеріал дослідження мовного ландшафту Подолу, найстарішого району столиці України. Розглянуті поняття “мовного ландшафту”, “мовного знака”, висвітлено зв'язок мовного середовища Подолу із чинниками історичними, психологічними. В основі роботи лежить аналіз мовних ландшафтних одиниць, а саме публічних і приватних знаків. Представлено типологію, характеристики таких ландшафтних мовних знаків, а також подано результати кількісного аналізу для ілюстрації мовного середовища Подолу, означені шляхи оздоровлення цього середовища.

Ключові слова: *мовний ландшафт, мовний знак, суспільство, екологізація середовища.*

Постановка наукової проблеми.

Дедалі більш запитаним в наукових дослідженнях різних галузей науки є поняття «середовища» та «ландшафту, що віддзеркалює усвідомлення людством взаємопов'язаності всього з усім. Екологічність середовища та пошуки шляхів оздоровлення його постають в центрі уваги досліджень не лише природничого напрямку, а й архітектури, психології, педагогіки, мовознавства. Протягом останніх двох десятиріч зароджується нова галузь дослідження, пов'язана з соціолінгвістикою, яка отримала загальну назву лінгвістичного ландшафту. Дослідники цього напрямку мовознавства 21 століття вивчають мовні характеристики громадських просторів, здійснюють їхній опис і з'ясовують, наскільки пов'язаними є мовні знаки середовища з соціальними, історичними, політичними, культурними, психологічними чинниками. Такі мовні елементи передають нам важливу соціокультурну інформацію про місто і район зокрема, його історію, культуральні та психологічні особливості мешканців. Таким чином, мовні знаки активно впливають на формування образу міста і особливостей мовної спільноти. Водночас мовний простір є своєрідним віддзеркаленням рівня розвитку та специфіки такої спільноти, яка послуговується різними мовами [3]. Крім

того, дослідження мовного коду міста чи району є важливим для визначення орієнтирів державного будівництва, зміцнення самоідентифікації громадян країни. Такі публічні простори використовують для формування бажаної соціокультурної ідентичності.

Об'єктом нашого дослідження лінгвістичного ландшафту є та множина письмових і графічних знаків, яка є доступною пересічному громадянину у просторі Подолу. А саме публічні і приватні мовні знаки. Предметом дослідження стали особливості мовного ландшафту (типологія ландшафтних мовних знаків, їхнє призначення і мовне оформлення) як наслідку тривалого функціонування в межах постколоніального соціального контексту.

Метою цієї роботи є дослідити особливості мовного ландшафту Подолу, на матеріалі аналізу 518 ландшафтних мовних знаків. Для досягнення поставленої мети передбачалось розв'язання низки завдань: з'ясувати поняття «лінгвістичного ландшафту» та окреслити Поділ як ландшафтне лінгвальне явище; визначити співвідношення між мовним ландшафтним знаком та позамовними чинниками: просторовим, політичним, історичним; зафіксувати й структурувати публічні і приватні мовні знаки та визначити мовні характеристики ландшафтних мовних знаків.

Виклад основного матеріалу. Вибір Подолу як дослідницького простору зумовлений тим, що він є найбільш старовинним історичним районом, культурним центром, звідки починалось заселення прадавнього Києва та первісна його забудова. Саме на Подолі розташовувалися «ремісничі майстерні, квартали купців, двори вельмож, Торговище — головний торговий центр Києва 10—13 ст., міська вічова площа, кам'яні храми, корабельня, гавань» тощо [5]. Власне ця частина міста, попри негативні тенденції, спричинені перейменуванням старовинних вулиць та районів міста на догоду русифікаторській політиці царської Росії та ідеологічній лінії комуністичної партії, навдивовижу зберегла або швидко відновила свої автентичні назви у топономії вулиць та площ. Варто перелічити декілька з них – *Щекавицька, Хорива, Ярославська, Ольгинська, Юрківська, Глибочицька, Боричів узвіз, Нижній Вал та Верхній Вал* – вже в звучанні самих назв вулиць чується пульсування історичної пам'яті про славні часи за-

снування міста братами Кий, Щек і Хорив, розквіт міста за часів княгині Ольги та князя Ярослава.

Нині ця частина столиці розташована в межах серцевинної частини міста, де стоять пам'ятки старовинного зодчества, архітектури, культові споруди й знакові місця, описані у літописах та давніх хроніках, а також заклади культури та освіти, сучасні будівлі. Межуючи з центральною частиною міста, Подолу притаманне різноманіття мовних знаків. Так, тут є безліч офіційних установ і будівель, пам'ятки архітектури, що відображають відповідні публічні знаки, фіксуючи і зберігаючи старовину та історію: площа Контрактова (де укладались контракти про торгівлю, яка жваво розвивалась через порт на Дніпрі ще з давніх часів), площа Поштова (де міститься смугастий стовп і знак, що позначає історично першу пошту в Києві), церква Пирогощі (відбудована за знайденими археологічними артефактами), урочище Кожум'яки-Гончарки (ремісничі райони старовинного Подолу), славнозвісна «Києво-Могилянська академія» та Бурса та інші. Також для цієї частини столиці характерна велика кількість бізнес-установ, кав'ярень, ресторанів, магазинів, які найкращим чином створюють уявлення про приватні знаки та їхню специфіку. Не можна оминати й того факту, що цей район сповнений різноманітних написів на стінах, створених окремими особистостями, які хочуть щоб їхній голос був почутий і слова побаченими людьми, хай і в нетривкому матеріалі – написі на стіні, графіті чи оголошенні.

Історична складова якнайбільше відображається в назвах вулиць (*Братська, Ігорівська, Сагайдачного, Сковороди, Хорива, Щекавицька, Ярославська*). Це абсолютне цитування епох, яке повертає нас до власної історії й коренів. Відповідно, роблячи світлини на фотоапарат, ми прагнули фіксувати усі зразки мовних знаків, що траплялися нам у просторі Подолу. Вибрані для дослідження знаки були ретельно переглянуті та проаналізовані, аби найбільш повно зафіксувати відображення загальної мовної ситуації цієї центральної частини міста. Загалом зібрано таку кількість мовних елементів, яка була можлива для охоплення за період спостереження, що тривав з лютого 2017 по травень 2018 року. Мовний ландшафт Подолу багато в чому став певним індикатором мовної практики та мовної

ситуації цього району, однак було б некоректно говорити про репрезентативність дослідження щодо ситуації в усьому Києві [83, 44].

Прагнучи уникати надмірності, ми використали метод узагальнення та відповідного групування за певною типологією матеріалу, щоб виокремити певну його специфіку і колорит. Таким чином знаки було проаналізовано з метою виділення кількох категорій. У дослідженні ми спиралися на запропоновану А. Павленко класифікацію знаків, дещо модифікувавши її. Так, на відміну від дослідниці ми поділили мовні знаки на дві головні категорії: 1) *публічні* й 2) *приватні* знаки, а вже у межах другої категорії виокремили *комерційні* і *власне-приватні* знаки. Відповідно, *публічні (офіційні) знаки* – об'єднують ті, котрі впроваджені урядом, місцевою владою, а *приватні знаки* – такі, що розміщуються незалежними від держави соціальними суб'єктами, тобто приватними організаціями, підприємствами або ж окремими індивідами. Однак услід за А. Павленко усі мовні знаки було диференційовано на *постійні* й *тимчасові*. До постійних зараховуємо елементи, створені за допомогою міцних, надійних матеріалів (метал, камінь, пластмаса), які є відносно довговічними. До *тимчасових* — створені з крихких і недовговічних матеріалів (паперу, маркеру, крейди, аерозольної фарби,) які можуть стати нечитабельними за нетривалий час [8, 45-46].

Перед тим, як окреслювати термін «мовного ландшафту», запропонуємо визначення змісту самого поняття «ландшафт», і окреслимо його властивість, яка є для нашого дослідження важливою. ландшафт», і окреслимо його властивість, яка є для нашого дослідження важливою. Ідеться про фіксовану в Словнику української мови двоїстість значення. Перша дефініція ландшафту тлумачиться як загальний вигляд місцевості тобто частина пейзажу, яку можна побачити з певного місця. Згідно з другим трактуванням, ландшафт представлений як картина, що відображає природну місцевість [1; 42]. Така подвійність значення поняття з часом стане важливим аспектом різних дослідницьких праць у контексті вивчення саме лінгвістичного ландшафту. Мовні знаки в містах також можуть розглядатись у двох вимірах: як буквальна панорама, що її глядач бачить під час прогулянок вулицями, і як образ, який відображає той чи інший мовний склад мешканців міста [7, 82].

Ми послуговувались визначенням, запропонованим Д. Гортером і Д. Цензом, розуміючи під *мовним ландшафтом* ту множину письмових і графічних знаків, які є матеріально вираженими, фіксованими у громадському просторі Подолу і які доступні пересічному громадянину [7]. Услід за П. Бакаузом, знаком вважаємо “уривок письмового тексту всередині просторово визначеного кадру” [6, 66]. Утім, важливо уточнити, що коли мовні знаки розташовані на одній чи різних площинах, але не пов’язані однорідністю, то розглядатимемо їх як окремі елементи [3]. Перш за все, важливо з’ясувати, які власне мови складають мовний ландшафт Подолу. За О. Олійник, який досліджував мовний простір Києва, ми поділятимемо знаки на *одномовні й багатомовні (змішані)*, оскільки нас цікавить репрезентація української мови у знаках та її співвідношення з іншими мовами.

За основу визначення ми також беремо дефініцію О. Олійника, який вважає багатомовним знаком такий, що містить: щонайменше одну мову на додаток до основної (для нас – українську); кілька мов, серед яких українська не фігурує; текст основною мовою, репрезентований в іншій (латинській) графіці. [2, 224]. Розділивши усі публічні знаки Подолу на одномовні та багатомовні, отримуємо такі кількісні результати: усього зібрано знаків – 76, з них одномовних (українською мовою) – 40 знаків, багатомовних – 25, поодинокими виявилися одномовні знаки іншими мовами – 8.

Таблиця. 1

Мова публічних знаків у кількісному і відсотковому співвідношеннях

Мова	Кількість знаків	%
Українська	43	56, 7
Змішана (українська+англійська)	24	31, 6
Англійська	4	5,3
Голландська	3	3,9
Російська	1	1,3
Змішана (українська+російська)	1	1,3
п	76	100

Як видно з таблиці, офіційні або публічні, урядові знаки на Подолі чітко відповідають мовній політиці, запровадженій українською владою протягом років Незалежності. Українська як державна домінує серед таких мовних одиниць як назви вулиць, дороговкази, пам'ятки архітектури, заклади освіти й культури тощо. Пам'ятні назви вулиць Подолу є типовою рисою модерної політичної культури, а комеморативні назви вулиць, практика номінації й переназивання вулиць, активізують політичну ідентичність.

Назагал картина з публічними знаками Подолу є втішною. За роки Незалежності Україна послідовно відмовлялася від російської мови на офіційних установах, впроваджуючи мовну політику й створюючи національну ідентичність громадян. Згідно з висловом А. Павленко, така практика заміни мовних знаків, коли цілеспрямовано прибираються знаки російською мовою, що пов'язувалися з Радянським минулим, називається «мовним підчищенням» [8, 47]. Моніторинг ситуації з офіційними мовними знаками Подолу засвідчує, що така практика переназивання активно втілювалася. Крім того, можемо говорити і про інший тип «підчищення» мовного ландшафту, яке доцільніше назвати оздоровленням, екологізацією мовного простору міста. Ідеться про те, що після Революції Гідності 2013-14 років на виконання законодавчої постанови про декомунізацію відбувалася хвиля перейменувань в Києві. Так, приміром, на Подолі ще донедавна була вулиця Фрунзе, яка увіковічнювала радянського державного і військового діяча Червоної армії під час Громадянської війни, одного з фундаторів армії тоталітарної держави. На сьогодні вже повернена історична назва вулиці *Кирилівської* (що веде до однойменної церкви).

Щодо диференціації на постійні і тимчасові, у межах офіційних знаків, то здебільшого переважають постійні. На публічних установах зазвичай встановлені міцні сині прямокутні дошки з гербом України, або металеві прямокутні дошки з виопуклим шрифтом на архітектурних пам'ятках. Зазначимо, що поруч з останніми часто міститься і мовний знак іншого характеру, а саме заламінована дошка, де на білому тлі написаний текст українською й англійською мовою з детальною інформацією про історичну будівлю, власника, подію тощо. Вказівники на вулицях Подолу також виготовлені з надійного матеріалу – металу, що важко піддається руйнації. Проте маємо і кілька прикладів тимчасових публічних знаків, які розташовані поруч з постійними. Зокрема, на будинку Петра І, що є

пам'яткою архітектури й музеєм, бачимо паперове оголошення «*Вибачте, музей на реставрації*».

Отже, переважання у публічних знаках Подолу української мови є цілком природним і відповідним з огляду на те, що Україна є державою з єдиною державною мовою. Відсутність російської мови, вочевидь, не складає жодних проблем для мешканців району і не викликає питань з цього приводу. По-перше, мовне питання в офіційних знаках урегульовано законодавчо і знаки відповідають політиці «top-down». По-друге, Поділ як район стосується певного історичного нарративу, а тому просторова конфігурація пов'язана з локальною історією і мовою, зокрема назви вулиць є своєрідним засобом націєтворення. Урешті-решт, більшість громадян, що мешкають на Подолі чи відвідують його, є білінгвальними і якщо не послуговуються, то принаймні розуміють державну мову.

Комерційні знаки ми виокремлюємо в межах приватних. Під такими мовними елементами маємо на увазі знаки, розміщені приватними підприємствами, наприклад, бізнес-установами чи агенціями, офісами або магазинами. Комерційні знаки є практично незалежними від держави. Згідно з дослідженням С. Шах у 2010 році, російська мова досить явно фігурувала на приватних знаках у центрі Києва і складала 22, 4% [8]. Безперечно відтоді мовний ландшафт міста і Подолу дещо трансформувалася й покращився. Утім, досі спостерігаємо російську окремо й у комбінації з іншими мовами (українською та англійською) у мовному ландшафті Подолу і на постійних, і на тимчасових знаках. Кількісні показники ландшафту щодо мов комерційних знаків виявилися такими:

Таблиця 2.

Мова на приватних (комерційних) знаках Подолу

Мова на знаках	Кількість знаків	%
Українська	102	36,6
Змішана	86	30,8
Англійська	56	20
Російська	34	12,1
Італійська	1	0,35
N	279	100

Переважає більшість приватних знаків комерційного типу є монолінгвальними і представлені державною мовою – українською (36,6%). Друге місце за кількістю репрезентативних знаків посіла змішана мова (30,9%), тобто йдеться про комбінування мов, що в цілому утворюють *багатомовні знаки*. Як бачимо, комерційних мультилінгвальних знаків на Подолі міститься майже так само як монолінгвальних. Однією з ключових властивостей такого комбінування є кількість мов, що входить до одного знака. Здебільшого багатомовні знаки відображають дві мови, а три мови (як-от, українська, англійська та російська) у межах одного знаку трапляються досить рідко. Однак, серед останніх елементів українська міститься повсякчас. Найпоширенішою виявилася комбінація української та англійської мов. Серед категорій у межах такого змішування можна виокремити такі комерційні вивіски, на яких основний текст написаний українською, а назва фірми або ж бренду англійською.

Отже, у комерційних знаках окрім української мови часто бачимо змішану мову, а також російську й англійську. Використання цих мов може відображати різні позиції. Однак якщо російська може свідчити про білінгвізм мешканців, нехтування мовною політикою, то наявність іноземних мов є показником соціально-економічних, культурних перетворень і глобалізації.

Власне-приватними знаками у нашому дослідженні вважаємо такий тип приватних знаків, які розміщують не установи чи організації, як у випадку з комерційними, а окремі незалежні від влади особи у громадських місцях. Такі індивіди мають більше свободи для вибору мови знаків, тож для нас важливо простежити, якою мовою найчастіше послуговуються мешканці Подолу у своїх приватних цілях. Власне-приватні мовні елементи є тимчасовими, адже матеріали, з якого вони створені, є недовговічним: папір легко піддається механічному пошкодженню, а написи на стінах часто замальовують.

У дослідженні отримано такі кількісні показники щодо власне-приватних мовних знаків: усього зібрано – 163 знаки, з них одномовних – 155, багатомовних – 8. Переважає більшість таких знаків представлена російською мовою – 87 знаків. Українською було зафіксовано в два рази

менше – 43. Англійська посіла третє місце і з'являється на 24 знаках. Змішаною мовою написано 8 знаків відповідно, а німецькою – 1.

Таблиця 3.

Мовна характеристика власне-приватних знаків у кількісному й відсотковому співвідношеннях

<i>Мова</i>	<i>Кількість знаків</i>	<i>%</i>
Російська	87	53, 4
Українська	43	26, 38
Англійська	24	14, 7
Змішана	8	4, 2
Німецька	1	0, 61
n	163	100%

Найяскравіше представлені у подільському вуличному просторі такі: 1) Ландшафтні мовні знаки любовної тематики, які з'являються на стінах й парканах трьома мовами, 2) Мовні знаки, що стосуються війни і частково подій на Майдані, 3) Мовні знаки, що стосуються політичної ситуації, наприклад, політичної влади, організацій, 4) Світоглядні, філософські мовні знаки, що можуть відображати моральні цінності людини, її погляди на життя, 5) Мовні знаки урбаністичної тематики, 6) Мовні знаки лайливої тематики, 7) Мовні знаки, пов'язані з працевлаштуванням, 8) Мовні знаки купівлі-продажу, 9) Імперативні мовні знаки, а саме оголошення, 10) Мотиваційні-демотиваційні мовні знаки, 11) Мовні знаки для номінації людей, 12) Мовні знаки тематики наркотиків, 12) Знаки, що містять помилки українською і російською мовами.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Наша наукова розвідка засвідчила актуальність обраної теми і стала підтвердженням положення про те, що мовний ландшафт відображає стан й розвиток соціальних відносин і соціальної організації в межах різних спільнот. У результаті актуального дослідження мовного ландшафту Подолу, аналізу 518 мовних одиниць й визначення мовних характеристик цих знаків, ми дійшли до таких висновків.

Мовний простір тісно переплітається з соціальними процесами й практиками, політичними ідентичностями, адже усі знаки, які трапляються

нам на шляху, є інструментом влади і впливу. Відповідно, будь-які мовні знаки Подолу – це ідентичнісна інформація. Так, приміром, через назви пам'ятних вулиць, що пов'язані з княжою добою, влада впроваджує у суспільство політику пам'яті. Ландшафтні мовні знаки Подолу свідчать про переважання в мовному просторі міста української мови, що цілком логічно для столиці держави з єдиною державною мовою і такого особливого її району як старий Поділ.

Отримані кількісні дані ілюструють, що державна політика одномовності впливає насамперед на публічні (офіційні) написи, коли в приватних (неофіційних) написах пострадянського міста і його окремого району падає багатомовність. Серед комерційних і власне-приватних мовних елементів спостерігаємо досить велику частку присутності російської та англійської мов, також поширеним виявилось явище змішування, коли в межах одного знака комбінуються дві чи більше мов.

Утім, важливим є те, що Поділ має настільки історично сильну, потужну історію, що не тільки мовні знаки формують його простір, але й він сам надиктовує правила гри на такі ландшафтні елементи, себто впливає на правила номінації. Свідченням цього є те, що за останні роки української серед комерційних мовних знаків стає дедалі більше. На жаль, у приватних цілях мешканці продовжують послідовно використовувати російську мову, а тематика таких знаків дуже різноманітна. Це пов'язано з білінгвізмом людей і русифікацією, що певний час впроваджувалася в Україні. Поширеність написів російською де-факто суперечить світовій практиці і є наслідком відсутності державного регулювання в сфері мовної політики, а також так званім постколоніальним синдромом.

Велика кількість англійської у знаках, згідно з нашим дослідженням показує, що це є наслідком соціо-культурних перетворень, а саме глобалізації. Крім цього, часто англійською послуговуються, щоби надати престижності, статусності. Варто підкреслити не тільки актуальність і практичну значимість дослідження міського публічного середовища, а і перспективність подальшої розробки теми, що відкриває специфіку мовних знаків різних районів і міст і відбиває сучасну реальність мовної політики в державі і можливості її оптимізації через оздоровлення, екологізацію середовища окремого району, міста, країни.

Список використаних джерел

1. Академічний тлумачний словник української мови [Електронне джерело]. – Режим доступу: <http://sum.in.ua> (дата звернення: 5.01.18). – Назва з екрана.
2. Белей Л. Соціолінгвістичне висвітлення терміна “мовний ландшафт” / Л. Белей // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія “Філологія. Соціальні комунікації”. – Ужгород : Говерла, 2010. – Вип. 23. – С. 36–40.
3. Олійник О. Особливості співіснування та взаємодії мов у мовному ландшафті міста (на матеріалі знаків Києва) / О. Олійник. – Наук. зап. НДУ ім. М. Гоголя. – 2013. – №1. – С. 223–227.
4. Олійник О. Термінологія опису мовного ландшафту у вітчизняному та зарубіжному мовознавстві / О. Олійник // Термінологічний вісник. – 2013. – Вип. 2. – С. 150–154.
5. Поділ [Електронне джерело] / Звід історії пам’яток історії та культури. – Режим доступу: <http://pamyatky.kiev.ua/articles/mesta/podil> (дата звернення: 15.05.18). – Назва з екрана.
6. Backhaus P. Linguistic Landscapes. A Comparative Study of Urban Multilingualism in Tokyo [Електронне джерело] / Peter Backhaus. – Режим доступу: <https://books.google.com.ua/books?id=sCwVIPDWbdoC&hl=uk> (дата звернення: 30.03.18) – Назва з екрана.
7. Linguistic Landscape: A New Approach to Multilingualism/ edited by Durk Gorter – Clevedon: Multilingual Matters, 2006 – 81 p.
8. Pavlenko A. Transgression as the Norm: Russian in linguistic landscape of Kyiv, Ukraine / A. Pavlenko // Minority Languages in the Linguistic Landscape. – Hampshire : Palgrave Macmillan, 2012. – P. 1–57.

Spysok vykorystanykh dzherel

1. Akademichnyj tлумachnyj slovnyk ukrajinskoyi movy [Elektronne dzherelo]. – Rezhym dostupu: <http://sum.in.ua> (data zvernennya: 5.01.18). – Nazva z ekrana.
2. Backhaus P. Linguistic Landscapes. A Comparative Study of Urban Multilingualism in Tokyo [Електронне джерело] / Peter Backhaus. – Режим доступу: <https://books.google.com.ua/books?id=sCwVIPDWbdoC&hl=uk> (дата звернення: 30.03.18) – Назва з екрана.
3. Belej L. Sociolinhvistychnе vysvitlennya termina “movnyj landshaft” / L. Belej // Naukovyj visnyk Uzhhorods'koho universytetu. Seriya “Filolohiya. Social'ni komunikaciyi”. – Uzhhorod : Hoverla, 2010. – Vyp. 23. – S. 36–40.
4. Linguistic Landscape: A New Approach to Multilingualism/ edited by Durk Gorter – Clevedon: Multilingual Matters, 2006 – 81 p.
5. Olijnyk O. Osoblyvosti spivisnuvannya ta vzayemodiyi mov u movnomu landshafti mista (na materialy znakiv Kyjeva) / O. Olijnyk. – Nauk. zap. NDU im. M. Hoholya. – 2013. – №1. – S. 223–227.

6. Olijnyk O. Terminolohiya opysu movnoho landshaftu u vitchyznyanomu ta zarubizhnomu movoznavstvi / O. Olijnyk // Terminolohichnyj visnyk. – 2013. – Vyp. 2. – S. 150-154.
7. Pavlenko A. Transgression as the Norm: Russian in linguistic landscape of Kyiv, Ukraine / A. Pavlenko // *Minority Languages in the Linguistic Landscape*. – Hampshire : Palgrave Macmillan, 2012. – P. 1–57.
8. Podil [Elektronne dzherelo] / Zvid istoriyi pam`yatok istoriyi ta kul`tury. – Rezhym dostupu: <http://pamyatky.kiev.ua/articles/mesta/podil> (data zvernennya: 15.05.18). – Nazva z ekrana.

Haran V.

Linguistic landscape of modern Podil as an environment

The article presents the study of the linguistic landscape of Podil, the oldest district of Kyiv. The concepts of "linguistic landscape", "linguistic sign" are considered, and the connection of the linguistic space of Podil with extralinguistic factors is highlighted. The subject of the study was the peculiarities of linguistic landscape as a consequence of long-term functioning within the postcolonial social context. As a result of the empirical study, 518 language units were analyzed and structured into public and private signs, in which, within the latter, we distinguish commercial and private linguistic elements. It was found out that the language code of the city is closely intertwined with social processes and practices, political identities, ideologies, since all signs that exist in the public environment are connected with extra-language factors and are an instrument of power and influence

The landscape language signs of the Podil indicate a predominance in the language space of Ukrainian language, which is quite natural for the capital of the state with a single official language and such a special district as the old Podil. The quantitative data obtained illustrate that the state policy of monolingualism primarily affects public signs, when multilingualism prevails in the private signs of the post-Soviet city and its district. For private purposes, the inhabitants of Podil continue to use Russian language. This is due to the bilingualism of the citizens and the disastrous policy of russification, which was for centuries methodically implemented on the territory of Ukraine. The complexity of the situation lies in the fact that private signs are not subject to state regulation, since such interference can be regarded as a violation of human rights, which is possible only in totalitarian states. A large number of English characters, shows that this is a consequence of socio-cultural transformations, namely, globalization. The results may be useful for organizations, institutions or communities that are not only interested but also required to contribute to the ecologization of the social environment.

Keywords: *linguistic landscape, linguistic sign, society, ecologization of environment.*